

et Stykke Ost og vilde have et Stykke af en Ost, som laa i Vinduet. Saa svarede Ekspeditricen meget overlegent: Det er vist ingen Nytte til at tage det frem, for De vil neppe købe af den Ost alligevel. Saaledes gaar det, efterhaanden som Varerne slipper op. Jeg tror, at ogsaa Handelsstanden har al Grund til at overveje de nuværende Tilstande, de vil sikkert ikke kunne frembringe noget særlig godt Forhold til Kunderne i Fremtiden.

Vi staar da saaledes, at ikke alene Spørgsmaalet om hele Erhvervslivets Organisation, men ogsaa Spørgsmaalet om de Former, hvorunder man skal arbejde i Fremtiden, paatvinger sig alle Menneskers Tanker. Det er derfor, vi har forelagt dette Forslag. Jeg tror ikke, det vil lykkes at komme udenom det. Vi kan ikke tillade, at Industrien ordner sig i store Ringe eller Karteller, der opretholdes alene med det Formaal at plyndre Forbrugerne. Det er Hovedindholdet af den omtalte Artikel, og det er Hovedindholdet af det foreliggende alvorlige Spørgsmaal og af det i Forbindelse dermed staaende Spørgsmaal om, hvorledes Arbejdets Udbytte skal fordeles. Disse Ting hænger nøje sammen. Ser man, hvorledes Arbejdets Udbytte fordeles her i Landet, faar man et saare trist Billede. Af Skattemisterne for 1916 vil man se, at der er mange Tusinder af Mennesker, der har en Indtægt under Skattegrænsen, og at der er mange Tusinder, som til Trods for de gyldne Tider kun har haft Sult, Armod, Mangel og Nød at slaas med i disse Krigsaar. Vi ved alle, at Masser af Mennesker gaar til Grunde hver eneste Dag paa Grund af Fattigdom, Forsømmelse og alle de Ulykker, som Fattigdommen nu en Gang skyller ud over Menneskeheden.

Jeg tror, de ærede Herrer af de andre Partier ikke vil være i Stand til at stille noget som helst Forslag, der fuldstændig skulde kunne ophæve disse sørgelige Tilstande og skabe retfærdige Forhold her i Verden, derfor er vi Socialdemokrater ikke bange at forelægge vort Forslag lige før Valgene, ikke bange for at lade det prøve i en Kommission, hvor de andre Partier kan opstille deres sociale Program. Vi frygter ikke i saa Henseende, fordi vi fuldt vel ved, at det gamle Samfund med de mange Lapper, som særlig den højtærede Indenrigsminister har sat paa det, bliver ikke noget sundt og livskraftigt Samfund. Jeg tror heller ikke, det bliver det ved, at man piller Lapperne bort igen. Tvært-

imod, Samfundet har haft sin store Glimmertid, det er der ingen Tvivl om, en Glimmertid, hvori Menneskene har frembragt en kolossal teknisk Udvikling og en Kultur, vi naturligvis alle maa beundre, men den Glimmertid er forlængst forbi, nu er det et Samfund, som Ormen gnaver i fra alle Kanter. Arbejdsudbyttets Fordeling i Danmark i 1916 giver et ret trøstesløst Billede, som jeg sagde før. Saa snart vi har høstet, saa snart Arbejdets Udbytte foreligger, er den, der melder sig for at tage først, Pengemagten, Kapitalen. Vi kan gøre op i alt væsentligt, hvad dette beløber sig til. Ifølge Skatteligningen i 1916 har der her i Landet været en Skatteindtægt af godt et Par Milliarder Kroner, og heraf skulde der betales Rente af de store Kapitaler, der er udlaante. Prioritetsgælden er vokset til omtrent 4 Milliarder. Stat og Kommune har tilsammen laant over 1 Milliard, Bankernes Udlaan var omtrent $1\frac{1}{4}$ Milliard, Sparekassernes almindelige Udlaan var $\frac{1}{2}$ Milliard. Det er i alt 7 Milliarder, der skal forrentes paa disse Konti, og heraf bliver Renten vel 350 Mill. Kr.

Heri er ikke medregnet private Laan. Hvor store de private Laan er her i Landet, er det vanskeligt at have nogen Mening om, og jeg vil derfor lade det ude af Betragtning og holde mig til de kendte Kapitaler, som skal forrentes. Dertil kræves altsaa først 350 Mill. Kr., og saa har vi Aktiekapitalerne, som ogsaa skal forrentes. Deres skattepligtige Indtægt var i 1916: 420 Mill. Kr., og denne Sum lagt til de 350 Millioner er 770 Millioner, som man altsaa i 1916 har maattet afgive til Forrentning af Kapitaler. Det er paa det nærmeste $\frac{3}{4}$ Milliard, Skatteindtægten var omtrent 2 Milliarder, altsaa alene Forrentningen af det døde Guld kræver $\frac{3}{4}$ Milliard. Disse $\frac{3}{4}$ Milliard er meget mere end alle Danmarks Arbejdere, Landarbejdere, Industriarbejdere og Husmænd har haft i Indtægt i 1916, alligevel kommer det døde Guld først og siger: Før der kan blive noget til andre, forlanger vi $\frac{3}{4}$ Milliard udbetalt, og Bonde, Husmand og Arbejder afleverer saa lydigt og villigt uden at sætte sig derimod dette kolossale Beløb, som er Frugten af deres Slid og Slæb.

Man behøver ikke at sammenkæde dette med noget som helst personligt, men jeg vil dog sige, at jeg gad egentlig se, hvor stor en Del af den danske Befolkning der finder, at en saadan Fordeling af Arbejdets Udbytte er retfærdig, jeg